

MARKKU PALKAINEN

Kauhun hetket

Syyskuun alussa saimme lukea hurjan selviytymistarinan Lounais-Suomen saaristosta Kihdiltä. Erittäin kokenut purjehtija oli pudonnut veneestään ja monien haasteellisten vaiheiden jälkeen pelastettu. Mitä tapahtui ja miksi?

Veneilijän tärkein sääntö on pysyä veneessään. Ne muuthan ovat ”Älä ole toisten tiellä”, ”Älä törmää mihinkään” ja lopuksi ”Tiedä sijaintisi”.

Näitä noudattamalla on jo suhteellisen hyvä veneilijä. Aina kaikki ei kuitenkaan mene niin sanotusti putkeen.

Teini-ikäisen poikansa kanssa liikkeellä oleva purjehtija oli hyvässä sivuvastais-

sessä 10-12 m/s tuuleessa todennut veneen kulkevan upeasti autopilotin ohjauksessa ja päätti ottaa hieinan videota talteen muisteltavaksi. Hyvän kuvakulman saadakseen hän nousi istumaan takakaiteelle ja otti kevyesti tukea tutkamaston tukivaijerista ja lipputangosta. Normaalisti käyttämänsä turvaköyden hän kuitenkin jätti kiinnittämättä hyvien olosuhteiden vuoksi. Parin yllättävän aallon heilauttaessa venettä lipputanko kuitenkin katkesi ja purjehtija putosi veteen.

Turvallisuustietoisena hän oli tänä kesänä asentanut paukkuliiveihinsä henkilökohtaisen AIS-MOB-lähetimen, mutta siitä ei ollut apua koska

a) se lähettää toimiessaan hälytysviestin ja sijainnin vain veneen omiin laitteisiin sekä muihin lähistöllä ole-

viin AIS-vastaanottimella varustettuihin radio- ja karttalaitteisiin ja b) tässä tapauksessa signaali ei tavoittanut ketään, koska laitteen antenni ei päässyt avautumaan liivin puristaessa sitä purjehtijan leukaa vasten.

Veneeseen jäänyt poika osasi ohjata venettä, mutta varsinaisia hallintatoimia (purjeiden lasku ja veneen hallinta hankalissa oloissa) hän ei ollut harjoitellut. Lukuisista lähestymisyrittämisistä huolimatta hän ei päässyt auttamaan pudonnutta isäänsä, jolla oli onneksi vedenpitävä puhelin edelleen kädessään. Sillä hän onnistui soittamaan hätäkeskukseen, joka yhdisti puhelun meripelastuskeskukseen. Kenttävoimakkuus oli lähes olematon veden pinnan tasolla ja sumuiset silmälasit ja kohmeiset sormet eivät ainakaan helpottaneet asiaa.

Meripelastuskeskus sai hälytyksen Ahvenanmaan hätäkeskuksen kautta (puhelu ohjautui sinne sijainnin vuoksi), mutta yhteys oli heikko ja katkesi, takaisinsoitto meni vastajaan eikä sijainnista ollut vielä mitään tietoa. Sivulliselta veneilijältä tuli kohta VHF:n kautta hälytys ja summittainen sijainti. Meripelastuskeskus havaitsi tämän perusteella veneen AIS-signaalin, ja pystyi opastamaan helikopterin oikeaan paikkaan. Tässä vaiheessa vedessä ollut purjehtija sai uudelleen yhteyden ja kertoi sijainnistaan tarkemmin sekä myös veneeseen jääneen pojan vaikeuksista veneen hallinnassa.

Kopteri poimi pudonneen talteen ja partioveneen miehistö sai purjeveneen hallintaansa. Tilanne

päätyi onnellisesti. Pelastunut haluaa erityisesti kiittää meripelastajien toimintaa niin itse pelastustilanteissa kuin veneen toimittamisessa turvasatamaan.

Mietittävää:

- Henkilökohtainen AIS-MOB ei läheta signaalia muualle kuin omaan veneeseen ja muihin lähistöllä oleviin AIS-vastaanottimella varustettuihin radio- ja karttalaitteisiin. Se ei vastaa esim. PLB-hätälähetintä.
- Veneessä tulisi kipparin lisäksi ainakin yhden henkilön osata veneen hallinnan perusasiat ja hätähälytyksen teko.
- Mitä kokenempi veneilijä sitä helpommin turvallisuutta saatetaan katsoa ”ohuesti”.
- Vedenpitävä puhelin oli avainasemassa mutta voiko sillä aina soittaa kosteissa olosuhteissa?
- Meriveden lämpötila oli noin 19 astetta, entä jos se olisi ollut 5 – pudonnut oli vedessä noin tunnin?
- Veneen AIS-lähetin helpotti helikopterin osoittamista oikeaan paikkaan. □

HARRI SANE

Kirjoittaja on turvallisuus-kouluttaja, Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n veneily- ja purjehduskouluttaja, Espoon Meripelastajien hallituksen jäsen ja Espoon Veneilyturvallisuusyhdistyksen puheenjohtaja.